

Příloha k protokolu o SZZ č.
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Vysoká škola: **Pedagogická fakulta**
Katedra českého jazyka a literatury

Jméno: **Jaroslava VESELÁ**

Obor: **Čj – D / SŠ**

Datum odevzdání posudku: **15. 5. 2012**

Vedoucí diplomové práce
doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.
.....

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jazyková analýza barokního historického textu

Diplomová práce Jaroslavy Veselé je příspěvkem k výzkumu barokního jazyka. Tématem je analýza historiografického textu, kroniky Jana Františka Beckovského *Poselkyně starých příběhův českých*, jejíž první díl vyšel tiskem roku 1700. Cílem práce je analýza jevů z roviny hláskoslovné, zčásti i morfologické, hlubší pozornost je pak věnována slovní zásobě a konečně i některým jevům stylistickým. Autorka práce s přihlédnutím k těmto hlediskům excerpovala podrobně stostránkový úsek prvního dílu kroniky. Pracovala s kopií originálního tisku z oddělení rukopisů a starých tisků JVK ve Zlaté Koruně.

V metodologické kapitole popsala metody práce, odbornou literaturu i pramenný materiál a další zdroje, jež při práci užívala. Ve druhé kapitole přiblížila osobnost J. F. Beckovského a jeho literární činnost čerpajíc z literatury historické i lingvistické. Poté stručně charakterizovala Beckovského kroniku a způsob jejího zpracování.

Čtvrtá kapitola, Jazykově-stylistická analýza vybraného úseku kroniky je už součástí výzkumné části. Soustředila se na poslední tři kapitoly kroniky, tedy zhruba na období 1466–1526, v němž se popisuje vláda Jiřího z Poděbrad a vláda Jagellonců. Poslední čtvrtina kroniky by totiž měla být autorsky nejpůvodnější.

Nejprve zkoumala hláskoslovnou rovinu kroniky, v níž hodnotila pronikání změn z mluveného dobového jazyka do tisku. Důkladnou pozornost věnovala také rozkolísané kvantitě (krácení a dloužení), kterou sledovala u apelativ i proprií. Zde připomínám některé drobné nepřesnosti na s. 33 (ne všechna adjektiva jsou vztahová místní), *jazykově-stylistický* se píše se spojovníkem. V závěrečném shrnutí konstatuje, že mluvenostní prvky pronikly do jazyka kroniky nepatrně, výrazněji se projevila rozkolísanost kvantity. V kapitole se vztahem k morfologické rovině zmiňuje autorka jen některá specifika textu, např. nediferencované užití koncovky *-ové* v nominativu plurálu substantiv a kolísavost tvarů některých slovních druhů.

Mnohem větší pozornost věnovala lexikální rovině (s. 73–104), v níž se zaměřila na lexikální jednotky cizího původu a tematicky související jednotky domácí. Excerpcí získaný materiál rozdělila na tematické celky vztahující se ke správě, vojenství a agresí, společnosti, církvi, k architektuře, oblékání, vybavení domácnosti, peněžnictví aj. Lexikální jednotky dále roztrídila podle jejich původu (přejímky z jazyků románských, tj. z latiny, ale i z italštiny, francouzštiny, přejímky původem románské, ale přejaté do češtiny z jazyků germánských, přejímky přímo z němčiny). Přiřadila i domácí slovní zásobu vztahující se k tematickým

celkům. Na s. 73 je nevhodná formulace týkající se řečtiny. Latina jako románský jazyk z ní čerpala, ale jinak je řečtina samostatný jazyk v indoevropské jazykové rodině.

Klasifikace lexikálních jednotek vyžadovala přesnou práci se slovníky a internetovými zdroji: jednotlivá hesla kromě věcného významu slov a jejich původu udávají i příslušnost časovou, historické okolnosti, doklady z jiných slovníků a dobový kontext z Beckovského kroniky. Nezařazovala bych jen výraz *kronikář* do tematického okruhu správa (s. 76). U některých slov (např. *chasa*, *lotr* by bylo vhodné využít konfrontačně i Machkův ESJČ. Lexikální část obsáhla tímto způsobem nejdůležitější lexikální jednotky související s textem vybrané části kroniky.

Ve stylistické rovině diplomantka sledovala, jakým způsobem a pomocí kterých prostředků vyjadřuje autor své postoje ke sdělovanému obsahu, vyzdvihla příznakové jevy, např. užívání hodnotících adjektiv, negativně zabarvených označení osob a dějů, užití deminutiv a obrazných prostředků (přirovnání, metafor, metonymií).

Téma diplomové práce bylo náročné i po stránce excerptní, autorka pracovala s velkou pečlivostí, projevila značnou trpělivost a vytrvalost, pracovala systematicky. K doplnění dobových reálií úspěšně využila i historické literatury. Závěr práce je důkladný, shrnuje všechny jevy, na něž se diplomantka ve své práci soustředila a hodnotí je z hlediska jejich zastoupení a přínosu.

Doporučuji práci k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v ý b o r n ě**

.....
podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 15. května 2012

Stupeň klasifikace:	☒ výborně	☐ velmi dobře	☐ dobře	☐ nevyhověl
---------------------	---	--------------------------------------	--------------------------------	------------------------------------

*) Nehodící se škrtněte